

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-533

26.6.2019

If Skadeforsikring NUF

Motorvogn

Girkasse havarerer – sannsynliggjort plutselig ytre påvirkning?

Girkassen på sikredes hjullaster havarerte under en kjøretur. Ifølge sikrede skyldtes havariet at hjullasteren sank ned i grunnen og traff noen steiner. Sikrede hevdet at girkassa ble kløyd idet den traff steinene og krevde erstatning over kaskoforsikringen. Selskapet avslo å betale ut erstatning, da det mente det ikke var sannsynliggjort en ytre årsak til girkassehavariet. Nemnda kom til at skaden ikke var omfattet av forsikringen.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på girkasse på hjullaster Volvo L-40.

Sikrede har forsikring som ifølge vilkårenes pkt. 5.1.4.5 omfatter:

5.1.4.5 Skade på eget kjøretøy

Omfatter skade på motorvognen oppstått ved sammenstøt, utforkjøring, velting, hærverk, feilfylling av drivstoff eller annen tilfeldig, plutselig ytre hendelse.

Girkassen på sikredes hjullaster havarerte under øvelseskjøring i forbindelse med opplæring av maskinførere 14.11.18. Sikrede, som selv satt i en annen maskin på øvelsesområdet, har forklart følgende:

Området maskinen ble brukt i var planert og kjørbart underlag. Dette området brukes også av lastebiler som tipper løse masser der i løpet av dagene så grunnen kan bli uforutsigbar. Det ble også brukt flere andre maskiner på samme området.

Maskinen ble kjørt ut på område anslått til hastighet på ca 20-30 km/t og traff på en plass hvor massen vist seg å være bløt. Den gikk så igjennom og traff en stein som lå under overflaten som da resulterte til skade på maskinen. Ble oppmerksom på dette da maskinen ble forsøkt kjørt ut av den løse massen og ulydene som var av den. Jeg gikk da ut av en annen maskin for å se på hva som kunne ha skjedd i lag med fører og andre deltakere, men pga det var mye sand rundt alt så lot det seg ikke gjøre. Maskinen ble så stående der hvor uhellet skjedde en stund. Når maskinen ble slept ut av området fikk man tatt et overblikk på hva som evt kunne være galt. Det ble da oppdaget ytre skader på girkassa som oppsto når den traff steinen. Dette hadde da resultert i at girkassa hadde splittet seg åpen og fremdel hang nedover i lag mellomaksling som går til fremre aksling.

Når en girkasse får en slik skade at den åpner seg resulterer det til at akslinger inni girkassa mister sitt spenn som er strammet opp eller at den påkjønning den fikk kan få ting løsne. Dette har jeg erfart fra andre kjøretøy også på min jobb.

Den aktuelle mutter som er løsnet skal holde medbringer som den fremre mellomakselen skal skrues fast i og holde dette fast i splalnsen/akseltapp fra bakakselbrygga. Den har løsnet pga girkassa har kløyd pga ytre påvirkninger den fikk når steinen ble truffet. Og når girkassa sprakk så mistet den sitt spenn og da har mutteren gjenget seg løs når maskinen evt ble forsøkt flyttet på rett etter uhellet hadde skjedd før man viste at den hadde fått slike skader.

Årsaken til havariet var at en mutter hadde skrudd seg ut og derved forårsaket skade på girkassen.

Skaden ble meldt til selskapet, som innhentet en uttalelse fra B. hos ZF, som er leverandør av girkassen. Han uttaler:

Vår evaluering ut i fra tilsendte bilder:

Denne mutter låser medbringer flens mot pinjong aksel som går om kronhjul.

Når denne mutteren løsner så mister man forspenn i koniske rullelager og man får feil inngrep mot kronhjul.

Videre får man brytninger på lager som fører til skeiv slitasje på drev, se bilde 11, og det vrir seg og sliter mot hus, bilde 12.

Man kan også se på bilde 2 at det er oljelekkasje fra sim-ring. Og det ser ut som det har vært en stund.

Fra selskapets side ble det også innhentet en uttalelse fra Ö. hos V.M:

Muttern som har lossnat är en Volvo original.

Muttern som har lossnat saknar synliga skader på gängorna så den har nog lossnat mer och mer övertid på ett sätt som inte jag kan förklara.

Det finns inget dokumenterat att en Volvo verkstad har gjort något jobb på maskinen som har med det aktuella felet att göra.

När en centrum mutter lossnar på något som roterar i den hastigheten så vet man aldrig vad som kan hända och i detta fall så blev det ett transmissionsh averiet till följd vilket inte är bra för någon art.

Selskapet avsto å dekke skaden under henvisning til at det ikke var dokumentert at skaden hadde oppstått som følge av en plutselig, ytre hendelse.

Sikrede krever dekning for skaden og anfører at den oppstod som følge av at en av sikredes kursdeltakere kjørte hjullasteren over en stein. Steinen forårsaket slag på transmisjonen, og mutteren i girkassen løsnet slik at girkassen deretter havarerte. Dette må regnes som en ytre og uforutsett hendelse. Den eneste plausible forklaringen på at mutteren løsnet akkurat da hjullasteren kjørte over en stein, er at sammenstøtet forårsaket at mutteren løste seg ut.

Havariet ble observert av seks kursdeltakere.

Selskapet avviser ansvar for skaden på girkassen og anfører at skaden ikke har oppstått som følge av en plutselig ytre påvirkning. Selskapet anfører at skaden oppsto momentant, men at mutteren må ha løsnet gradvis over en lengre tid.

Selskapet aksepterer ansvar for skade på mellomakslingen dersom den overstiger egenandelen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på girkasse.

Sikredes forsikring omfatter bl.a. "annen tilfeldig, plutselig ytre hendelse".

Sikrede anfører at mutteren løsnet da hjullasteren kjørte over en sten. Det er fremlagt to tekniske uttalelser. Den første sier at:

Denne mutter låser medbringer flens mot pinjong aksel som går om kronhjul.

Når denne mutteren løsner så mister man forspenn i koniske rullelager og man får feil inngrep mot kronhjul.

Videre får man brytninger på lager som fører til skeiv slitasje på drev, se bilde 11, og det vrir seg og sliter mot hus, bilde 12.

Man kan også se på bilde 2 at det er oljelekkasje fra sim-ring. Og det ser ut som det har vært en stund.

Den andre sier at:

Muttern som har lossnat är en Volvo original.

Muttern som har lossnat saknar synliga skader på gängorna så den har nog lossnat mer och mer övertid på ett sätt som inte jag kan förklara.

Det finns inget dokumenterat att en Volvo verkstad har gjort något jobb på maskinen som har med det aktuella felet att göra.

När en centrum mutter lossnar på något som roterar i den hastigheten så vet man aldrig vad som kan hända och i detta fall så blev det ett transmissionsh averiet till följd vilket inte är bra för någon art.

Nemnda forstår dette slik at skaden dels skyldes at mutteren har løsnet over tid, dels (antagelig) at hjullasteren kjørte på en sten. I utgangspunktet er kjøring på stenen en plutselig hendelse som er omfattet av forsikringen. I dette tilfellet virker denne plutselige hendelsen sammen med en årsak som har virket over tid, nemlig gradvis løsning av mutteren. I praksis har man lagt til grunn at en risiko ikke kan regnes som "nødvendig" årsak til skaden såfremt den kun utløser en årsak som ville ha inntruffet uavhengig av den aktuelle risikoen, jf. 2011-006, som gjaldt en tilsvarende situasjon, jf. også Wilhelmsen, Årsaksprinsipper og tolkningsprinsipper i forsikringsretten, TfE 2011 s. 228. I en slik situasjon fremstår det som helt tilfeldig at skaden oppsto som følge av kjøring på en sten, og skaden bærer etter taksten mer preg av en slitasjeskade enn av en skade som bør dekkes av en forsikring.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Lars Enger Barnholdt (selskapsrepresentant), Roy Johansen (selskapsrepresentant), Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant) og Johannes Straume (næringsrepresentant).